

Lapsiperhepalvelut

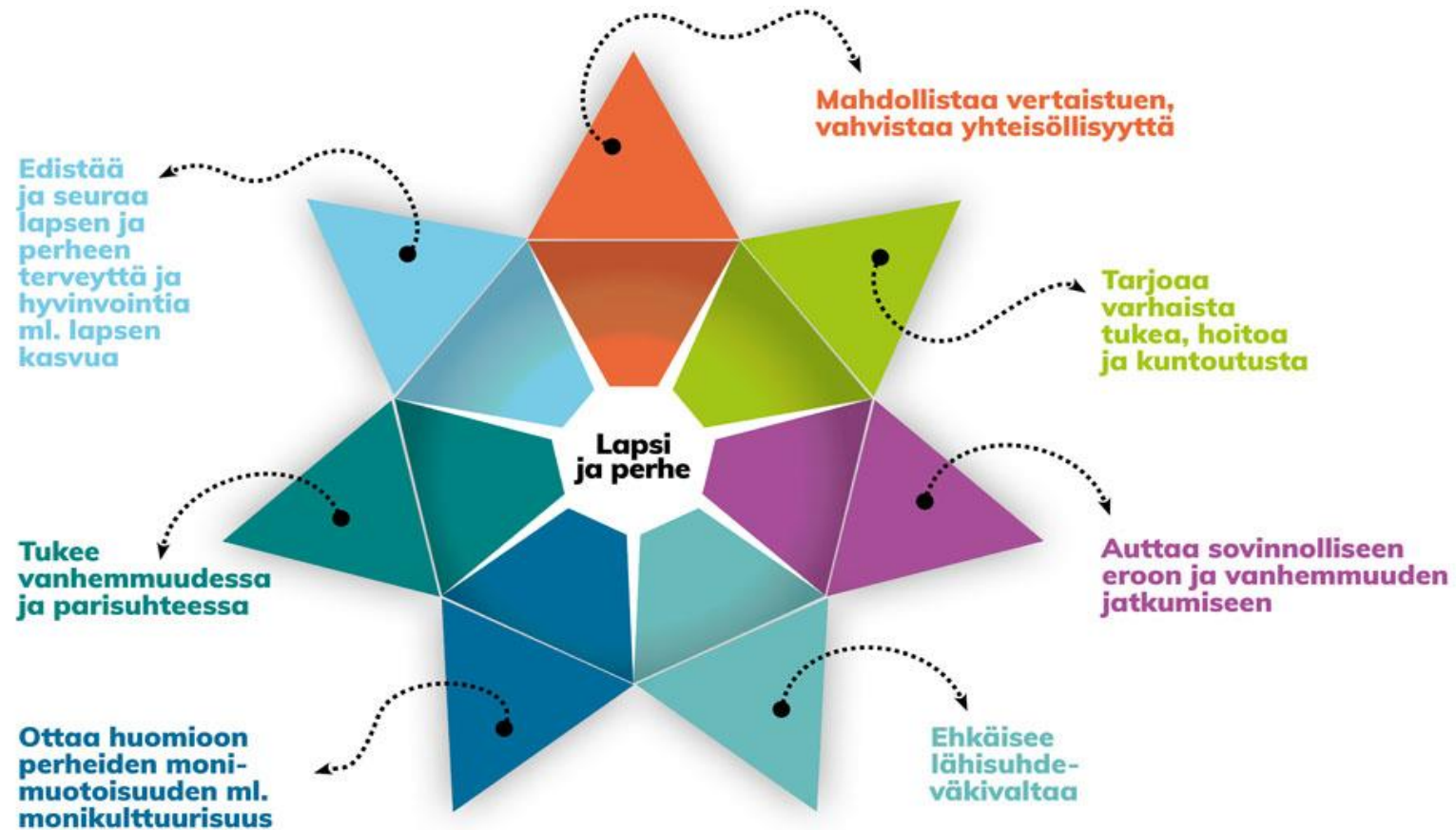

Anne Huttunen 2022

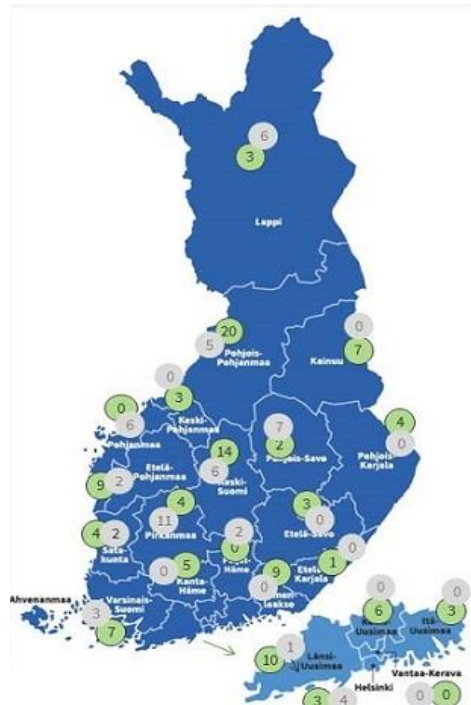
Peruspalvelut

- Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden kokonaisuus muodostuu sosiaali-, terveys-, opetus-, liikunta- ja kulttuurialojen palveluista. + seurakuntien, järjestöjen ja yksityisten palvelut.

Mitä perhekeskus tekee?

Perhekeskusten määrä 2021 Suomessa oli toiminnassa 116 perhekeskusta. Kehittämistyö oli menossa 55 perhekeskuksessa, ja suunnitteluvaiheessa oli 25 perhekeskusta

Perhekeskukset: tilanne 19.4.2021*

Toiminnassa 116

Kehittämistyö menossa 55

Suunnitteluvaiheessa: 25

Perhekeskuksen palvelukokonaisuus

* Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto voivat olla osa perhekeskusta tai sen verkostoyhteistyötä.

1. Perhekeskuksen palvelut

- ▶ **Perhekeskukseen kuuluvat:**
- ▶ äitiys- ja lastenneuvolan sekä ehkäisyneuvolan terveydenhoitajan, kätilön ja lääkärin palvelut
- ▶ lapsiperheiden perhetyö ja kotipalvelu
- ▶ puhe-, toiminta- ja fysioterapeutin sekä ravitsemusterapeutin palvelut
- ▶ kasvatus- ja perheneuvolan psykologin ja sosiaalityöntekijän palvelut
- ▶ lastenvalvojien palvelut
- ▶ lapsiperheiden sosiaalityö
- ▶ erikoissairaanhoidon asiantuntemusta ja lastensuojelun tukea
- ▶ avointen kohtaamispaikkojen toiminta.

Lapsiperheiden sosiaali- ja terveyspalvelut

- ▶ äitiys- ja lastenneuvolapalvelut
- ▶ lääkäripalvelut
- ▶ ehkäisy- ja muu seksuaaliterveysneuvonta
- ▶ psykologipalvelut
- ▶ suun terveydenhuolto
- ▶ ravitsemus- ja puhe-, fysio- ja toimintaterapia.
- ▶ **Sosiaalipalveluista** perhekeskukseen kuuluvat ainakin:
- ▶ kotipalvelu
- ▶ perhetyö
- ▶ lapsiperheiden sosiaalityö sisältäen täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen
- ▶ kasvatusta ja perheneuvonta
- ▶ perheoikeudelliset palvelut

sosiaalipalvelut

- ▶ Tukihenkilöt ja -perheet
- ▶ Tukilomanvieron järjestämiseen
- ▶ Vertaisryhmät
- ▶ Apu asumisen järjestämiseen

Avoimet kohtaamispaikat

- ▶ avointa toimintaa
- ▶ vertaistoimintaa ja vertaistukiryhmiä
- ▶ teemailtoja, tapahtumia ja tapaamisia
- ▶ lapsille leikki- ja varhaiskasvatustoimintaa
- ▶ nuorille toimintaa
- ▶ toimintaympäristön vapaaehtoistoiminnalle
- ▶ tietoa ja asiantuntemusta, neuvontaa.

Tukiperhe

- ▶ Tukiperhe on tavallinen perhe, jolla on
- ▶ aikaa ja tilaa vieraalle lapselle
- ▶ kykyä ja halua vastata lapsen ja perheen tarpeisiin, joskus vaativiinkin tilanteisiin
- ▶ kykyä toimia yhteistyössä lapsen perheen ja sosiaalityöntekijöiden kanssa
- ▶ kykyä kohdata ja suvaita erilaisuutta
- ▶ myönteisyyttä ja avoimuutta
- ▶ joustavuutta ja sitoutuneisuutta.
- ▶ Tukihenkilölle tai -perheelle maksetaan kulukorvausta ja/tai palkkiota

Nuorten sosiaalinen kuntoutus

- ▶ Nuorten sosiaalinen kuntoutus
- ▶ Nuorten sosiaalisella kuntoutuksella tuetaan nuorten sijoittumista
- ▶ työpaikkaan
- ▶ työkokeiluun
- ▶ opiskelupaikkaan
- ▶ työpajaan
- ▶ kuntoutuspaikkaan
- ▶ ehkäistään näiden keskeyttämistä.

Lapsiperheiden kotipalvelu

Perheessä vastasyntynyt lapsi tai monikkolapsia

Perheessä sairas tai vammaisen lapsi

Perheessä on erotilanne

Uupumuksen vuoksi

Perheenjäsenen sairauden tai kuoleman vuoksi

Hankalan perhetilanteen vuoksi

Kotipalvelun sisältö

- ▶ Kotipalvelu on perheen avustamista jokapäiväiseen elämään liittyvissä tehtävissä ja toiminnoissa, mitkä voivat liittyä
- ▶ asumiseen
- ▶ hoitoon ja huolenpitoon
- ▶ toimintakyvyn ylläpitoon
- ▶ lasten hoitoon ja kasvatukseen tai
- ▶ asiointiin.

Sosiaalihuoltolain mukainen perhetyö

- ▶ Perhetyö on suunnitelmallista, tavoitteellista, lyhytaikaista ja kaikki perheenjäsenet huomioon ottavaa työtä perheen kodissa. Perhetyö on asiakkaalle maksutonta. Perhetyötä on mahdollista hakea mm. seuraaviin palvelun tarpeisiin:
- ▶ vanhemmuuteen (esim. epävarmuus, vanhempien roolit, parisuhde)
- ▶ arjen haasteisiin (esim. kodinhoito, talous, päivärytmi)
- ▶ perheen vuorovaikutukseen
- ▶ kasvatukseen (esim. rajat, yhteiset pelisäännöt)
- ▶ vanhemman jaksamiseen (masennus, uupumus)
- ▶ kriisin tai elämänmuutoksen kohdatessa (avioero, kuolema, sairaus)

- ▶ **Perhetyö**
- ▶ Perhetyö on sosiaalihuoltolain mukaista sosiaalipalvelua. Perhetyö tukee erityistä tukea tarvitsevien lasten ja nuorten terveyttä ja kehitystä.
- ▶ Erityistä tukea tarvitseva lapsi
- ▶ Sosiaalihuoltolaki 1301/2014, 18 § (Finlex)
- ▶ Hallituksen esitys eduskunnalle sosiaalihuoltolaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi 164/2014 (Finlex)

- Sosiaalipalveluja järjestetään tuen tarpeen mukaan. Sosiaalihuoltolaissa lapsella tarkoitetaan alle 18-vuotiasta henkilöä ja nuorella 18-24-vuotiasta. Sosiaalihuollon asiakkaita ovat myös he, jotka ovat omasta tahdostaan riippumatta sosiaalihuollon palvelujen kohteena.

[Sosiaalihuoltolaki 1301/2014, 3 § \(Finlex\)](#)

- Sosiaalipalveluja on pyrittävä järjestämään peruspalvelujen yhteydessä. Tämä tarkoittaa esimerkiksi neuvolan kautta saatavaa perhetyötä tai palveluihin ohjaamista koulun kautta.

[Sosiaalihuoltolaki 1301/2014, 33 § \(Finlex\)](#)

Perhetyö on sosiaaliohjausta

- ▶ Perhetyö on sosiaaliohjausta, joka
- ▶ tukee vanhemmuutta
- ▶ ohjaa lasten hoidossa ja kasvatuksessa
- ▶ ohjaa kodin arjen ja arkirutiinien hallintaan
- ▶ vahvistaa perheen toimintakykyä
- ▶ tukee perheen vuorovaikutustaitoja
- ▶ tukee perheen sosiaalisen verkoston laajentamista
- ▶ Perhetyö ei vaadi lastensuojelun asiakkuutta.

Perhetyöntekijän osaaminen

- ▶ Perhetyöntekijän osaaminen
- ▶ Perhetyöntekijällä täytyy olla
- ▶ tietoa lapsen kasvusta ja kehityksestä
- ▶ taito kohdata ja ohjata lapsia ja vanhempia
- ▶ kyky työskennellä erilaisten ihmisten ja perheiden muuttuvien tilanteiden kanssa
- ▶ lapsen kasvatusta ohjaavien palveluiden tuntemusta
- ▶ kyky käyttää erilaisia työskentelymenetelmiä
- ▶ tietoa päihde-, mielenterveys ja parisuhdetyöstä

Perheneuvola

- ▶ Kasvatus- ja perheneuvonta tarkoitettu 0-17 -vuotiaille lapsille ja nuorille sekä heidän perheilleen
- ▶ Perheneuvolasta saa apua lapsen tai nuoren kehitykseen ja kasvatukseen liittyvissä kysymyksissä, pulmallisissa perhetilanteissa sekä lasta tai perhettä kohdanneissa kriiseissä

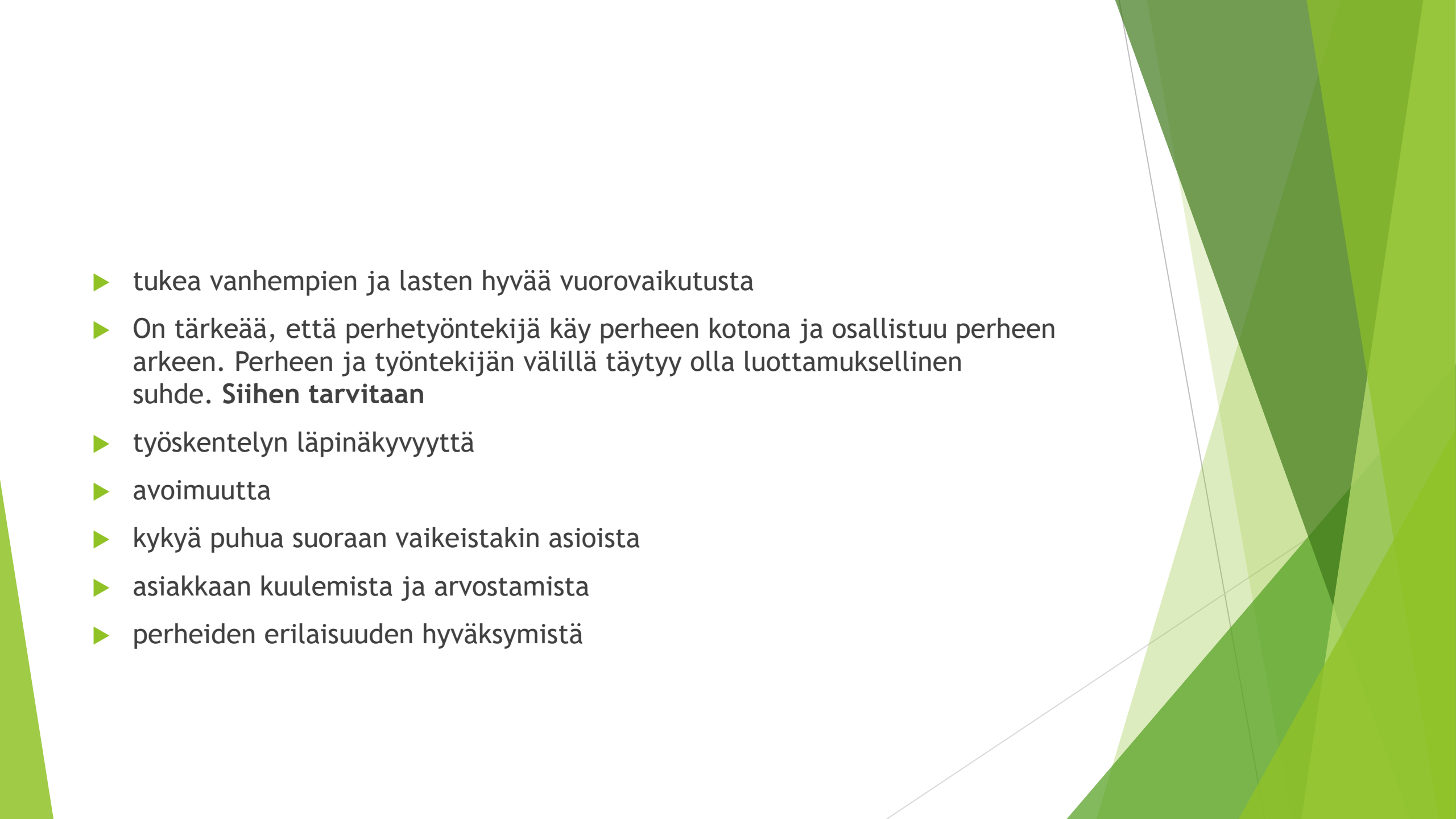
- ▶ Nuorten sosiaalityö ja ohjaus
- ▶ Sosiaalinen kuntoutus
- ▶ Päihde- ja mielenterveystyö

Perhetyön järjestäminen

- ▶ Kunnat järjestävät perhetyötä eri tavoin. **Perhetyötä voidaan järjestää neuvolan, varhaiskasvatuksen tai koulun yhteydessä.**
- ▶ Perhetyön tavoitteet
- ▶ Perhetyön **tavoitteena on tarjota lapsiperheille tukea mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.** Perhe saa tukea heti, kun ammattilainen on huomannut sen tarpeen. Perheelle annetaan sen verran tukea kuin tarvitaan.
- ▶ Oikea-aikainen tuki voi ehkäistä perheiden ongelmien kasvamista, syrjäytymistä ja esimerkiksi lastensuojelun tarvetta.

Perhetyö käytännössä

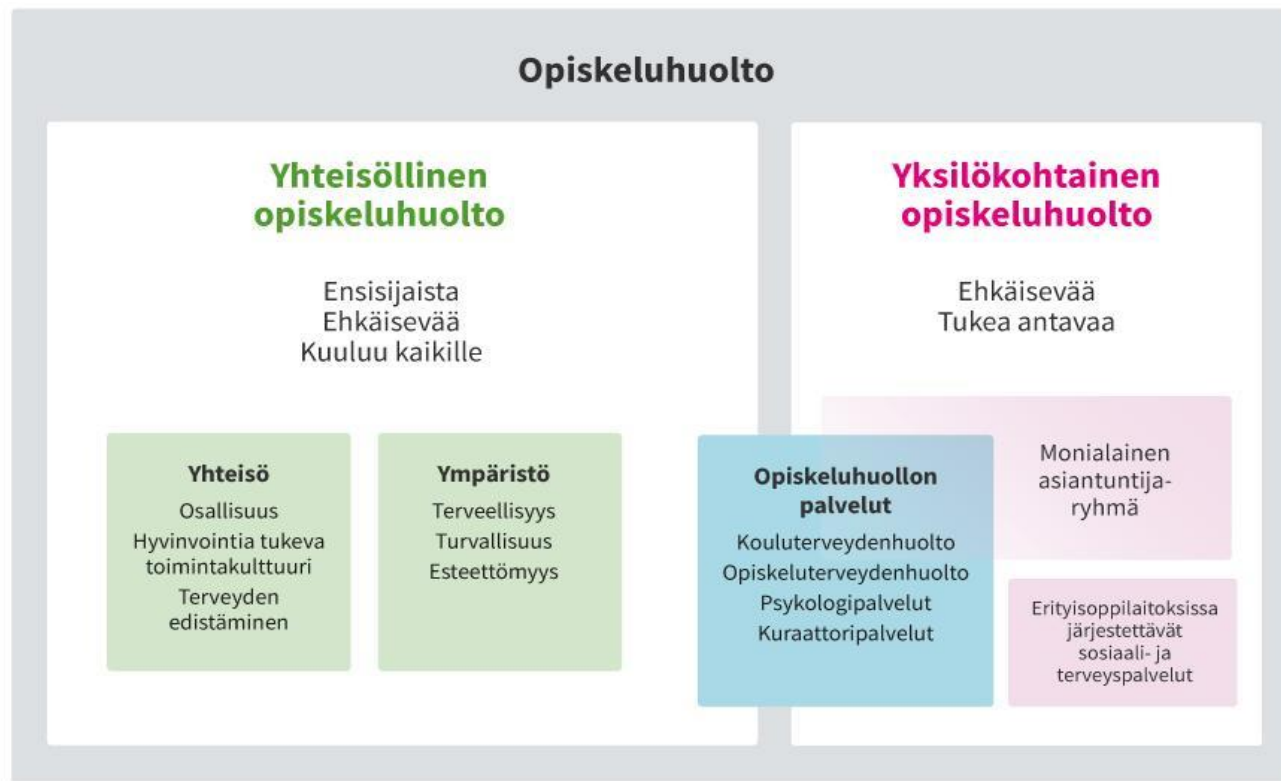
- ▶ **Perhetyöntekijä aloittaa työskentelyn palvelutarpeen arvioinnilla, jossa selvitetään perheen tilanne kokonaisvaltaisesti.** Alussa käydään läpi vanhempien voimavaroja ja pohditaan asioita, joissa vanhempi tarvitsee tukea.
- ▶ **Perhetyöntekijä voi esimerkiksi**
- ▶ tukea perhettä päivärytmin muodostumisessa, lasten hoidossa ja kasvatuksesta
- ▶ antaa tietoa lapsen kasvusta ja kehityksestä
- ▶ ohjata päivärytmiin, ruokailuun ja nukkumiseen liittyvissä asioissa

-
- The background of the slide features abstract, overlapping green geometric shapes, primarily triangles and polygons, in various shades of green, creating a modern and dynamic visual effect.
- ▶ tukea vanhempien ja lasten hyvää vuorovaikutusta
 - ▶ On tärkeää, että perhetyöntekijä käy perheen kotona ja osallistuu perheen arkeen. Perheen ja työntekijän välillä täytyy olla luottamuksellinen suhde. **Siihen tarvitaan**
 - ▶ työskentelyn läpinäkyvyyttä
 - ▶ avoimuutta
 - ▶ kykyä puhua suoraan vaikeistakin asioista
 - ▶ asiakkaan kuulemista ja arvostamista
 - ▶ perheiden erilaisuuden hyväksymistä

Opiskelijahuolto

Opiskelijahuolto

Perheoikeudelliset palvelut

- ▶ Lapsen huolto ja tapaaminen ja asuminen
- ▶ Lapsen elatus
- ▶ Sosiaalilautakunnan selvitys tuomioistuimelle
- ▶ Perheasioiden sovittelu
- ▶ Tuetut ja valvotut tapaamiset
- ▶ Isyyden selvittäminen
- ▶ Äitiyslaki 253/2018 tuli voimaan 1.4.2019. Äitiyslain mukaan lapsen äiti on se, joka on synnyttänyt lapsen (2 §). Lapselle voidaan vahvistaa toinen äiti hedelmöityshoitoon suostumisen perusteella (3 §).
- ▶ adoptio

Tuetut ja valvotut tapaamiset

- ▶ **Valvotuissa vaihdoissa** valvoja huolehtii, että lapsi siirtyy vanhemmalta toiselle niin, etteivät vanhemmat kohtaa toisiaan.
- ▶ **Tuetuissa tapaamisissa** valvoja on käytettävissä tapaamisen ajan ja tukee lasta ja vanhempaa tarpeen mukaan
- ▶ **Valvottu tapaaminen** on viimesijaisin järjestely. Siinä valvonta on intensiivisempää, koska valvoja on koko tapaamisen ajan näkö- ja kuuloyhteydessä lapseen ja vanhempaan.

Adoptio

- **Adoptiota säätelee**
 - -Laki lapseksiottamisesta ja asetus
 - -YK:n lapsen oikeuksien yleissopimus
 - -Haagin yleissopimus kansainvälisestä adoptiosta
 - -luovuttavan maan lainsäädäntö
- **Adoptioneuvontaa antavat**
 - Pelastakaa lapset, Interpedia

Perheasioiden sovittelu

- ▶ sovittelijan tehtävänä on
- ▶ pyrkiä saamaan luottamuksellinen ja avoin keskusteluyhteys perheenjäsenten välille
- ▶ pyrkiä tukemaan perhettä yhteisymmärrykseen siitä, miten perheen ristiriidat voidaan ratkaista
- ▶ avustaa puolisoita sopimusten tekemisessä ja muissa tarpeellisissa toimenpiteissä
- ▶ kiinnittää erityistä huomiota perheen alaikäisten lasten aseman turvaamiseen sekä
- ▶ antaa apua ja tukea myös silloin, kun lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen tai sopimuksen noudattamisessa ilmenee ristiriitoja.

Kiitos

